

Kontroverzní podnikatel Tykač je spojován s tunelováním i pádem bank a řadou dalších kauz, přesto mu ČEZ stále věří

příloha tiskové zprávy Greenpeace ČR a Hnutí DUHA „Blíží se OKD č. 2?“ z 26. dubna 2017

Univerzita v Oxfordu nedávno odmítla vzít si od uhlobarona Pavla Tykače peníze kvůli jeho kontroverzní podnikatelské minulosti z 90. let minulého století. Pro Českou republiku a jí vlastněnou společnost ČEZ jsou však Tykačovy firmy i přes podivné aktivity jedním z oblíbených obchodních partnerů a české úřady jsou k jeho podnikání nebývale vstřícné. Nyní chce Tykačův Czech Coal koupit hnědouhelnou elektrárnu Počerady za 4,5 miliardy korun a za dva sliby.

Dá se ovšem Pavlu Tykačovi věřit? Podívejme se na jeho dosavadní aktivity:

- **Padající banky:** Peníze, které Pavel Tykač vydělal v první polovině 90. let dovozem výpočetní techniky, investoval do bankovního sektoru. V roce 1995 se pak účastnil vzniku volného společenství investorů kolem společnosti Motoinvest. Díky této společnosti získal Tykač podíly v různých českých bankách. V létě 1996 nakoupil akcie České spořitelny a žádal stát a další akcionáře, aby mu umožnili mít svého zástupce ve statutárních orgánech banky. Tím rozpoutal svou malou soukromou válku proti velkým bankovním ústavům. Tykačovy banky financovaly dravé operace Motoinvestu, až se samy dostaly na hranici bankrotu. Například na Agrobanku musela být v roce 1996 kvůli nedostatku likvidity uvalena nucená správa a Česká národní banka do upadajícího finančního domu napumpovala kvůli klientům 20 miliard korun. (1) Kreditní banka Plzeň a Ekoagrobanka zkrachovaly. Finanční skupina Motoinvest narychlo rozprodala svá aktiva a stáhla se z českého akciového trhu.
- **Škúdce kapitálového trhu:** Nevybíravé Tykačovy způsoby v oboru finančnictví mu vynesly v médiích již tehdy nelichotivou přezdívku škúdce kapitálového trhu. Tykač se kvůli ní dokonce soudil s časopisem Respekt, ale soud nevyhověl jeho žádosti, aby novinářům zakázal toto označení používat. (2)
- **Bankéř a poradce politiků:** Ze své pozice finančníka se Tykač snažil profitovat a jeho banky proto půjčovaly peníze politickým stranám. V roce 1995 se postaral o úvěr ve výši 15 milionů korun pro KDU-ČSL. V roce 1998 financoval naproti

tomu sociální demokraty poskytnutím půjčky ve výši 19 milionů korun. Když byla ustavena vláda sociální demokracie, zastával Tykač post oficiálního poradce ministra financí Ivo Svobody. V létě 1999 byl Ivo Svoboda obžalován z podvodu a následně odsouzen k pěti letům odnětí svobody. Svoboda se tím stal jediným ministrem novodobých dějin České republiky, který skončil ve vězení. (3)

- **CS Fondy:** Tykačovo jméno je často spojováno s vytunelováním investičních CS Fondů, z nich bylo podvodně vyvedeno 1,3 miliardy korun. Při krachu CS Fondů, které byly těsně před podvodem ovládané Tykačovou skupinou Motoinvest, přišlo několik tisíc investorů o své jmění. V březnu 1997 prodala skupina Motoinvest svůj podíl ve fondu kyperské společnosti Austel Enterprises Ltd a ta ho okamžitě přeprodala ruské společnosti KosMos Ltd., jejíž nové představenstvo nakoupilo za veškerý nashromážděný kapitál téměř bezcenné akcie společnosti Drubež Příšovice.
- Kvůli podivným okolnostem prodeje byl Tykač v průběhu let 2006 až 2015 vyšetřován a policie se dvakrát pokusila zajistit jeho majetek. Základem vyšetřování bylo několik svědeckých výpovědí, které Tykače s kauzou spojovaly. Například několikrát odsouzený německý podvodník Klaus Peter Schimmelpfennig, který 1,23 miliardy korun z CS Fondů spravoval, v lednu 2012 coby svědek u soudu vypověděl, že na pokyny Tykače peníze rozdělil a převedl do dalších offshorových firem v Lichtenštejnsku, na Gibraltar a v USA a proměnil je do cizích měn, aby je mohl následně převést zpět na obchodní základnu. Policie ukončila vyšetřování v březnu 2015 a navrhla Tykače obžalovat, Vrchní státní zastupitelství v Praze pak trestní stíhání v prosinci ukončilo. (4)
- **Výhodný nákup dluhů:** Pozornost policie si vysloužil i další obchod Pavla Tykače - tentokrát přímo se státem. V roce 2002 nakoupil prostřednictvím firmy EC Group od České konsolidační agentury do nákupu pohledávek ve výši 38 miliard korun. Česká konsolidační agentura byla tzv. „Bad Bank“ českého státu, do které směřovaly problémové úvěry z doby privatizace po oddlužení velkých bank. Podle inspekce Nejvyššího kontrolního úřadu se Česká konsolidační agentura připravila zařazením některých pohledávek do prodeje o stovky milionů korun. (5)
- **Majitel hořícího domu:** Tykač koupil v pražských Vinohradech vilu Marie v sousedství oblíbeného parku Grébovka. Kvůli památkové ochraně ji však nemohl jednoduše přestavět. Vila poté dvakrát sama od sebe vyhořela, načež ji Tykač nechal bez řádného povolení zdemolovat. Místo někdejší slavné vily vyrostl

masivní dům ze skla a betonu. Zbudování komplexu včetně terénních úprav vyšlo na astronomických 400 milionů korun, cena za celou nemovitost stoupá k polovině miliardy. (6) Pavel Tykač s rodinou ovšem raději bydlí ve Švýcarsku.

- **Uhlobaron z Kypru:** Od roku 2006 začal Tykač prostřednictvím své kyperské společnosti Indoverse Investment Limited podnikat v uhelné energetice. Nakoupil podíl ve společnosti Czech Coal - nástupní společnosti vytunelované Mostecké uhelné. Celý proces vyvedení firmy z majetku státu byl vysoce kontroverzní, vyšetřovala ho česká a švýcarská policie a několik vysoce postavených manažerů kvůli ní skončilo u soudu. (7)

Tykač se se svou společností pokračoval v již probíhající dlouhodobé válce o cenu uhlí se společností ČEZ. Osm let trvající obchodní konflikt vyřešila právě až smlouva týkající se opcí na prodej elektrárny Počerady a dodávek uhlí z dolu Vršany společnosti ČEZ za garantovanou cenu. Do konfliktu se Tykač dostal i s energetickými společnostmi EPH (kvůli dodávkám uhlí do elektrárny Opatovice) a Sokolovská uhelná (podporoval minoritního akcionáře v jeho boji proti svým společníkům). (8)

Tykač přejmenoval svou společnost Litvínovská uhelná na Severní energetickou a po mnoho let přes ni tlačil na prolomení územních ekologických limitů na dole ČSA, které by znamenalo zánik města Horní Jiřetín. Součástí této kampaně byla celá řada kontroverzních aktivit, včetně snahy manipulovat veřejné mínění prostřednictvím falešných internetových účtů a blogerských profilů. (9)

V roce 2016 se Tykač stal prvním Čechem, který pro rozsáhlé stavební práce nepotřebuje projít procesem posouzení vlivů na životní prostředí (EIA). Úředníci ministerstva životního prostředí, ministerstva průmyslu a obchodu a pardubického krajského úřadu mu dovolili přestavět elektrárnu Chvaletice v režimu tzv. nepodstatné změny. (10)

Poznámky pro editory:

1. <http://www.rferl.org/a/1081551.html>
2. <https://www.respekt.cz/tydenik/2005/24/editorial>
3. Viz Respekt; 10. Dubna 1996; Článek: Dobré účty dělají dobré přátele. Lidovcům pomohl Motoinvest a Respekt 5. září 2005
4. http://zpravy.idnes.cz/zalobci-zastavili-stihani-pavla-tykace-d9r-domaci.aspx?c=A151229_101703_domaci_pku
<https://zpravy.aktualne.cz/domaci/policie-za-tunelem-cs-fondu-stal-tykac/r~i:article:214297/?redirected=1493199607>
5. http://ekonomika.idnes.cz/policie-proveruje-obchod-statu-s-tykacem-fp5-ekonomika.aspx?c=A070416_204124_ekonomika_ost

6. <http://www.rozhlas.cz/radiozurnal/podkuzi/zprava/kam-zmizela-cenena-vila-na-jejim-miste-stoji-uhlobaronuv-dum--659702>
7. <https://domaci.ihned.cz/c1-65478050-policie-navrhla-obzalovat-pet-exmanazeru-mostecke-uhelne-a-nekdejsiho-namestka-prumyslu-roberta-sykoru>
8. <http://archiv.ihned.cz/c1-48596050-zuzana-kubatova-tykac-opet-hraje-vabank-ted-o-uhli>
9. <http://www.greenpeace.org/czech/cz/news/Lide-demonstrovali-proti-prodlovani-zivotnosti-elektrarny-ve-Chvaleticich/>
10. <http://www.ceskatelevize.cz/porady/1095913550-nedej-se/217562248420008-boj-o-vzduch/>